

<p>IKASGAIAren izena</p> <p>1.3. XXI.MENDEKO ENPRESA</p>	<p>ECTS Kredituak</p> <p>6 ECTS (150 ordu), OINARRIZKO PRESTAKUNTZA.</p>
<p>Iraupena, formatua eta denbora-kokapena ikasketa-planaren barruan</p> <p>Irakasgai hau graduko lehen urtean emango da.</p>	
<p>Aurretiko eskakizunak</p> <p>Ez dira zehazten.</p>	
<p>Hizkuntzak:</p> <p>Euskera/Gaztelera</p>	
<p>Oinarrizko gaitasunak edo kompetentziak</p> <p>CB1. Ikasleek bigarren hezkuntza orokorraren oinarritik abiatzen den ikasketa-arlo batean ezagutzak badituztela eta ulertzen dituztela frogatzea, eta maila horretan, testuliburu aurreratuetan oinarritzen bada ere, beren ikasketa-eremuko abangoardiako ezagutzak dakartzaten alderdi batzuk ere sartzen dira.</p> <p>CB3. Ikasleek datu garrantzitsuak bildu eta interpretatzeko gaitasuna izatea (normalean beren ikasketa-arloaren barruan), arlo sozial, zientifiko edo etikoko gai garrantzitsuei buruzko hausnarketa barne hartzen duten iritziak emateko.</p> <p>Zeharkako gaitasunak edo kompetentziak</p> <p>CT02 - SORTZAILEA ETA ERALDATZAILEA.- Balioa sortzeko hainbat ideia eta aukera garatzea, dauden erronkei eta erronka berriei irtenbide hobeak emanez. Ikuspegi berritzaileak aztertzea eta horiekin esperimintatzea. Ezagutzak eta baliabideak konbinatzea, efektu baliotsuak lortzeko. Balioa sortzen duten prozesuak hastea, erronkak onartzea eta helburuak lortzeko modu independentean jardutea eta lan egitea, asmoei erantzutea eta planifikatutako zereginak gauzatzea.</p> <p>CT07 - KONTZIENTEA ETA KONPROMETITUA.- Norbere burua erregulatzeko gai izatea, bere buruaren autokontzeptu errealista eta autoestimu orekatua izatea, hau da, bere burua eta bere gaitasunak ezagutzen dituzten pertsona izatea. Egin daitekeenari buruzko ikuspegi zabala izatea, eta nora iritsi nahi den adierazteko gaitasuna izatea. Ez dira egitura itxi eta finkoetara iritsiko, baizik eta nork bere burua ezagutzea izango dute helburu, eta hortik hobera egingo dute eta gero eta askeago eta independenteago izango dira.</p> <p>Kompetentzia orokorrak/pertsonalak:</p> <p>CG1 Bere indarguneak eta ahulguneak identifikatzeko gai da besteekin harremanetan jarriz eta ingurunearekin konprometituz.</p>	

KG6. Ezarritako esparruetatik kanpo, irudimenezko irtenbideak sortu eta aplikatzen ditu, bere ingurunea eraldatzeko ideia eta erantzun berriak garatzeko.

Konpetentzia zehatzak/profesionalak:

CE3. Pertsonak eta talentua antolatzeko eta kudeatzeko tresnak, prozesuak eta metodologiak ezagutzen eta aplikatzen ditu (talentua erakartzea, mantentzea, kohesioa eta konpromisoa).

CE8. Joera berriek erakundeen kudeaketan dituzten inplikazioak ezagutzen eta ulertzen ditu.

CE10. Autoezagutza - Hazkunde pertsonalerako eta profesionalerako ikaskuntza-estrategiak eraikitzen eta aplikatzen ditu.

Ikaste emaitzak

RA1_1 - Bere ahuleziak eta indarguneak ezagutzen ditu, eta bere jarduerak irizpide etikoen eta balio kooperatiboen arabera gauzatzen ditu.

RA6_1 - Ingurune hurbilena eraldatzeko metodo sortzaileak praktikan jartzen ditu.

RA10_1 - Pertsonak erakundeen testuinguruan duten eragina ulertzen du

RA17_1- Gogoeta egiten du eremu linguistikoak, emozionalak eta kinestesikoak kontuan hartuta, eta horien indarguneak eta hobetu beharreko arloak identifikatzen ditu.

RA15_1- Kudeaketan gaur egun dauden joera nagusiak ulertzen ditu

Edukien laburpena

XXI.MENDEKO ENPRESA - ENPRESA ANTOLAKETA ETA EKONOMIA

UD 1. Enpresara sarrera.

- Enpresaren definizioa eta haren oinarriko alderdiak: enpresaren funtzioak, enpresa motak eta zer inguruetan jarduten duten/eragiten duten. Enpresak errealitate sozial gisa, enpresa beharrak asetzen dituen faktore gisa (Maslow).
- Enpresetako administrazio-eskolen bilakaera historikoa eta joerak (Taylor, Fayol, Mayo...).
- Enpresen ingurunea/merkatua, sistema ekonomikoak. Merkatu-akatsak eta hauek konpontzeko aukerak (Adam Smith).

UD 2. Enpresaren gizarte-konpromisoaren ereduak.

- Erantzukizun Sozial Korporatiboa: definizioa, bilakaera eta hainbat ikuspegi (Friedman, Freeman, Carroll), dimentsioak, iturriak eta inpaktua (ISO 26000, ODS/Agenda 2030 enpresetan, Europako Gizarte Erantzukizunari buruzko EBko Liburu Berdea, Enpresen Gizarte Erantzukizunaren Espainiako Estrategia)
- Gizarte-eragina neurtzeko tresnak.
- Ekonomia soziala: definizioa, printzipioak eta balioak, ezaugarriak, forma juridikoak eta gizartean eragina.
- Ekonomia sozialaren egoera EAEn.
- Kooperatibismoa: jatorri historikoa, definizioa, printzipioak eta balioak, ezaugarriak eta eragina.
- Mondragonen esperientzia kooperatiboa.

UD 3. Liderazgoa

- Kontzeptua eta lidergo ereduak
Concepto y modelos de liderazgo.
 - X eta Y teoria (Douglas McGregor).
 - Lewin, Lippitt y White-n ikerketa
 - Erabakiak hartzeko orduan aplikatutako lidergoa (Robert Tannenbaum) eta Tannenbaum-Schmidt.

- Egoerazko lidergoa: Hersey & Blanchard.
- Blake & Mouton.
- Bass-en lidergo eraldatzailea
- Lidergoa eta erakunde-kultura

UD 4. Parte-hartzea eta autokudeaketa

- Parte-hartzearen bilakaera, enpresaren ikuspegiaren arabera.
- Parte-hartze mailak: kudeaketa, emaitzak eta kapitala/jabetza.
- Forma juridikoa eta parte-hartzea.
- Parte-hartzean eragina duten faktoreak.
- Partaidetzaren onurak.
- Parte-hartzea eta talde autogestionatuak.

Relaciones para la colaboración

Mi forma particular de ver el mundo. Teoría del observador y modelos mentales.
Pensamiento, Emocionalidad y Lenguaje.
Enfoque víctima y protagonista.
Emociones.
Eneagrama.

Prestakuntza-jarduerak – Tresnak – Metodologiak – Tresna informatikoak (sartu orduak/dedikazioaren%)

- Prestakuntza pilulak (40h / 26,67%)
- Hausnarketa dinamikak eta talde lana gelan (30h / 20%)
- Flipped classroom: artikuluen eta kapitulu desberdinen irakurketa (10h / 6,67%)
- Taldea lana eta hauskasketak (20h / 13,33%)
- Erronka bidezko ikaskuntza (35 h / 23,33%)
- Testak (15h / 10%)

Ebaluazio sistema

Irakasgai guztiak etengabeko ebaluazio-sistemaren bidez ebaluatuko dira. Sistema horren bidez, irakasleei eta ikasleei etengabeko informazioa ematen zaie ikasketa-prozesuan zehar. Adierazle gisa, hauek dira gradua ebaluatzeko sistema arautuko duten irizpideak:

- Ezagutzak eskuratzera bideratutako prestakuntza-jarduerak, banakako azterketa nagusia bada, ahozkoa eta/edo idatzizko proben bidez ebaluatu ahal izango dira; proba horiek, gehienez, amaierako notaren% 40 izango dira.

- Bestalde, irakasgaien gaitasun praktikoak eskuratzeko prestakuntza-ekintzak hainbat jardueraren bidez ebaluatuko dira (lanak, kasuak, erronken ebazpena, etab.), eta, guztira, amaierako notaren% 60 izango da gutxienez.

Bibliografia

UD 1. Enpresara sarrera

Alfaro, J., González, C., Pina, M. (2003): Economía eta Enpresen Antolaketa. McGraw Hill. Madrid.

Bueno Campos E. (1995): Dirección Estratégica de la Empresa. Metodología, técnicas y casos. Pirámide.

Bueno Campos, E. (1993): Curso Básico de la Economía de la Empresa. Pirámide. Madrid.

Bueno Campos, E. (1996): Organización de empresas. Estructura, procesos y modelos. Pirámide. Madrid.

Cabanelas Omil; J. (1997): Dirección de empresas. Bases en un entorno abierto y dinámico. Pirámide. Madrid.

Chandler, D.B. Werther, W.B. Jr. (2014): Strategic corporate responsibility: stakeholders, globalization, and sustainable value creation. SAGE Publications. California.

Díez de C, J. y Redondo Lopez, C. (1996): Administración de empresas. Pirámide. Madrid.

Donnelly, Gibson y Ivancevich (1995): Fundamentos de dirección y administración de empresas. Irwin. Madrid.

Galan Zazo, I. (2006): Diseño organizativo. Thomson. Madrid.

Handy, Charles y otro (1997): Preparando el futuro. Gestión 2000. Barcelona.

Hesselbein, Goldsmith y Beckard (1997): La organización del futuro. Deusto.

Ibarra, I (2002): La empresa vasca en la sociedad del conocimiento. XV congreso de Estudios Vascos, ciencia cultura y redes telemáticas.

Martín de Castro, G.; Montoro Sánchez, M.A.; Díez Vial, I. (2016): Fundamentos de administración de empresas. Thomson –Cívitas. Madrid.

Navas López, J.E. y Guerras Martín, L.A. (1996): La dirección estratégica de la empresa. Civitas.

Pérez Gorostegui Eduardo (1995): Enpresaren Ekonomia, Sarrera. Euskal Herriko Unibertsitatea, Argitarapen Zerbitzua. Bilbo.

Saez-Blanco, F. (2003): Empresas que compiten a través de trabajo en equipo. Ingeniería, sección Ciencia, investigación, academia y desarrollo, Vol.8, número 2.

Solorzano García, M. y Navío Marco, J (2016): Diseño y cambio organizativo: fundamentos y nuevos enfoques. Madrid. Ed. CERA.

UD 2. Enpresaren gizarte-konpromisoaren ereduak.

Aexlab (2019): Guía práctica para la creación de empresas de economía social en el ámbito de los servicios sociales. Publicación online: <http://www.aexlab.org/wp-content/uploads/guia-practica-empresas-economia-social-ambito-social-aexlab-opt.pdf>

Asamblea General de Naciones Unidas: “*Transformar nuestro mundo: la Agenda 2030 para el Desarrollo Sostenible*”. Resolución aprobada por la Asamblea General el 25 de septiembre de 2015.

Bertazzi, P, Fogelberg, T. (2019): Business Reporting on the SDGs: An Analysis of Goals and Targets. Publicación online: <https://www.unglobalcompact.org/>

Bertazzi, P. y otros (2016): SDG Compass, la guía para la acción empresarial en los ODS. Publicación online: www.sdgcompass.org

Barrio, E.; Enrique, A.M. (2018): “*Responsabilidad Social Corporativa Estudio sobre la identificación y clasificación de los stakeholders*”. aDResearch ESIC, Nº 17.

Cancelo Alonso, A. (1990): Mondragón Corporación Cooperativa "Historia de una Experiencia", Revista Internacional de Estudios Vascos, 44, 2, 1999, 323-357. Disponible en: <https://core.ac.uk/download/pdf/11498578.pdf>

Carroll, A. B. (1991): “*The Pyramid of Corporate Social Responsibility: Toward the moral management of Organizational Stakeholders*”. Business Horizons 34(4):39-48, Julio de 1991.

Cepes (sin fecha): *Acercamiento de Centros y Entidades de Formación a las estructuras de la Economía Social. Fichas Prácticas*. Publicación online: <https://www.cepes.es/documentacion/408>

Coceta (sin fecha): *Guía para la creación de cooperativas de trabajo*. Publicación online:
<https://www.coceta.coop/empredecoop-guia-creacion-cooperativas.asp>

Co-operatives UK (2020): *The worker co-operative code*. Publicación online:
https://www.uk.coop/sites/default/files/2020-10/worker_co-operative_code_2nd_edition_0_0.pdf

Comisión Europea (2011): *Libro Verde. Fomentar un marco europeo para la responsabilidad social de las empresas*.

Economistas sin Fronteras (2014): “RSC: para superar la retórica”. *Dossieres EsF*, nº14, verano 2014.

Fundación SERES Sociedad y Empresa Responsable, (Sin fecha): “ODS. Hoja de Ruta para empresas”.

García Gómez, A.M.; Guzmán Duque, A.; Mendoza Paredes, J. (2017): “Valorando la RSE por los stakeholders-internos: caso sector de la construcción en Bucaramanga”. *I+D Revista de Investigaciones*, 1(9), 107 - 115

Gonzalez Esteban, E. (2007): “La teoría de los stakeholders: un puente para el desarrollo práctico de la ética empresarial y de la responsabilidad social corporativa”. *Veritas*, vol 2, nº 17, 205-224.

Global Reporting Initiative (GRI) (<http://www.globalreporting.org/>).

Navarro García, F. (2012): *Responsabilidad social corporativa: teoría y práctica*. ESIC. Madrid.

Mares Madrid (2017): *Guía didáctica de economía social y solidaria*. Publicación online:
<https://maresmadrid.es/wp-content/materiales-mares-mad/materiales-comunicacion/publicaciones/Guia-diactica-economia-social-y-solidaria-MARES.pdf>

Observatorio de Responsabilidad Social Corporativa, (sin fecha): “Introducción a la Responsabilidad Social Corporativa”.

ONU Alto comisionado DDHH (2011): *Principios rectores sobre las empresas y los Derechos Humanos*.

Organización internacional de Normalización (2014): *ISO 26000 Guía Sobre Responsabilidad Social. Descubriendo ISO 26000*.

OIT (1998): *Declaración de la OIT relativa a los principios y derechos fundamentales en el trabajo y su seguimiento adoptada por la Conferencia Internacional del Trabajo en su octogésima sexta reunión, Ginebra, 18 de junio de 1998*. Boletín Cinterfor. No. 143, mayo-agosto de 1998

Ormaechea, J.M (1990): *Los principios cooperativos de la experiencia*. Textos básicos de Otalora. Área de Educación y Difusión Cooperativa.

Valvueda García, E. y Paradinas Márquez, C. (2016): *Aspectos legales del emprendimiento y la gestión empresarial*. Libro. Esic, 2016.

UD 3. Lidergoa

Álvarez de Mon et al. (2001): *Paradigmas del Liderazgo, Claves de Dirección de Personas*, McGraw-Hill.

Dee H. (1999): *Birth of the Chaordic Age*, Berrett-Koehler Publishers.

Pacheco, R.P. (1987): *Liderazgo y participación*. Bilbao: Deusto.

Palomo Vadillo, M.T. (2003): *Liderazgo y motivación de equipos de trabajo*. ESIC.

Robbins, S. P. (2003): *Comportamiento organizacional*. 13ª ed. México: Pearson Educación.

Sánchez Vázquez, J.F. (2010): *Liderazgo: teoría y aplicaciones*. Salamanca: Universidad Pontificia Salamanca.

UD 4. Partehartzea eta autokudeaketa

Arando, S., Gago, M., Jones, D.C., Kato, T. (2015): Efficiency in Employee-Owned Enterprises: and Econometric Case Study of Mondragon. ILR Review (Industrial and Labor Relations Review): Vol.68 N°2. Pp.398-425.

Arregi, A. Gago, M, et al (2019): La participación de las personas trabajadoras en Gipuzkoa. Programa Etorkizuna Eraikiz. Diputación Foral de Gipuzkoa.

Albizu Gallastegi, E, eta beste (2005): "La participación de las personas. 7 claves para añadir valor a las organizaciones". Euskal Herriko Unibertsitatea.

Asle (2006): "La participación de las personas en la empresa". Asle-Diputación Foral de Gipuzkoa.

García Insausti, O. (2000): "Partehartzea enpresan". Huhezi Fakultatea.

Saratxaga, K. (2007): "Harreman-estilo berri bat egiteko dagoen organizazioen aldaketarako". Elkar.

Vazquez, A. (1998): "El modelo vasco de transformación empresarial". Hobes.

Relaciones para la colaboración

- Ontología del lenguaje de Rafael Echevarría
- Metamanagemente de Fredy Kofman
- Eneagrama de Helen Palmer
- Daniel Goleman. Inteligencia emocional